Dosarul:nr.2a-4613/23 Judecător: Eduard Galuşceac
2-21157854-02-2a-14122023

D E C I Z I E

20 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca și Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2023 prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La data de 25 octombrie 2021, reclamanții Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin au depus cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii reclamanții S.R.L ”Horus” și Balan Valentin au indicat că, la data de 20.08.2021 pe reţeaua de socializare https://www.facebool.com/PartidulDemocrațiaAcasă, a în st plasat un video reportaj - și un comunicat informațional ce conține informații false și defăimătoare adresa dlui Balan Valentin şi privind activitatea S.R.L „Horus”.

De asemenea, la data de 23.09.2021 pe reţeaua de socializare https://www.facebool.com/PartidulDemocrațiaAcasă, a mai fost plasat un video reportaj ce conține informații false şi defăimătoare în adresa dlui Balan Valentin şi privind activitatea S.R.L „Horus”.

Indică că, publicațiile în cauză constituie un atentate asupra onoarei şi demnității reclamanților, având scopul de a-i defăima şi ponegri nejustificat. A avut loc un abuz de

drept la aşa zisa “Libertate de exprimare” prin utilizarea sursei mass media, defăimându-i în public, iar prezumția nevinovăției este un drept garantat de art. 21 din Constituția RM.

La le menționează că, comunicatul informativ și video reportajul din data de 20.08.2021 conține informații și concluzii false, defăimătoare la adresa reclamanților.

Aceste informații nu corespund realității și afectează reputația lor profesională. Astfel sunt false expunerile: -„Licitația din mai 2021 ”are un interes sporit din partea unor personaje dubioase” expunerea induce în eroare publicul şi creează impresie falsă că S.R.L „Horus” este un personaj dubios care încalcă legislația în domeniul achizițiilor.

- „În urma unor informații ale instituțiilor moldovenești de resort, care monitorizează procesul a contestațiilor companiilor internaționale de top din domeniul energetic, dar și informațiilor apărute în media națională și internațională, ne duce la constatarea că Caietul de Sarcini a fost întocmit conform specificațiilor unui singur agent economic - compania moldovenească S.R.L „Horus”, administrată de Balan Valentin” expunerea induce în eroare publicul şi creează impresie falsă că S.R.L „Horus”, administrată de Balan Valentin încalcă legislația în domeniul achizițiilor.

- „S.R.L „Horus”, administrată de Balan Valentin și înființată de o companie offshore, înregistrată în Seychelles -Prominvest Development LTD şi care este implicată într-un dosar penal ce ține de evaziune fiscală (Dosar Penal nr. 2020670073, intentat în baza art. 248 p. (3) al Codului Penal RM”, pârâții denigrează reclamanții utilizând expresii defăimătoare şi calomnioase cu scop de a crea impresia că reclamanții sunt niște infractori de ordin penal;

- „neregulile din cadrul licitației sunt semnalate oficial de așa companii cum sunt: General Electric din SUA. Emerson. Zeeco. Doosan Skoda Power, care au expediat mai multe contestații în adresa UCIPE, Preşedinţiei. Parlamentului şi Guvernului Republicii Moldova (contestații atașate) ”, pârâții nu au atașat nici o contestație.

De asemenea comunică că, video reportajul din data de 23.09.2021 conține informații și concluzii false, defăimătoare la adresa reclamanților. Aceste informații nu corespund realității și afectează reputația lor profesională. Astfel sunt false expunerile: min 1:40 – „am vorbii despre interesele ascunse, despre o companie Horus Energy înregistrată în off-shore care beneficiază de nuștiu care suport în Republica asta a noastră și câștigă licitații peste licitații de sute de milioane de lei” - expunere falsă, denigratoare şi calomnioasă;

Min 2:59 – „colaborează cu companie sancționată din Federația Rusă, care după anexarea Crimeei, Lugansc-ul..., care a nimerit într-o listă internațională, nimeni nu vrea, ”să aibă de- afacere cu ei ”. „Iar moldovenii care vreau tare în UE colaborează cu ei şi dau bani unor companii sub penalități internaționale” - expunere falsă, denigratoare şi calomnioasă;

Min 3:16 – „referire la Hotărâri de Guvern - privind interzicerea offsore-urilor de a participa la achiziții”.

Min 4:40 – „intrăm în această iarnă cu riscuri majore pentru securitatea energetică a țării”.

Min 5:05 - „să vorbim despre cum sunt furați chișinăuienii și moldovenii”

Min 5:33 – „Termoelectrica încearcă să ia apărarea Horus-ului prezentând-ui ca cei mai mari specialiști în domeniul termo-energetic”

Min 9:17 – „e firească întrebarea cum o fost modernizat ce a fost modernizat în general”

Min 9:51 – „băi ce ați reparat dacă spuneți că rămânem fără un bloc energetic” - exprimări scoase din context cu scop de a crea judecăți de valoare precum că lucrările nu s-

au executat în modul corespunzător de către o companie ce încalcă legislația și se eschivează de la obligațiunile sale fiscale prin intermediul așa zisului offshore.

Min 13:50 – „după 2018 ”o câștigat după caietul de sarcini iarăși Silovîe Maşinî” o presupunere neclară „iarăși”, petiționarii nu cunosc nici un caz când concernul Silovîe Maşinî a câștigat vreo licitație pe teritoriu RM din anul 2018.

Min 14:28 – „dar eu vreau să menționez faptul ca compania Horus a fost fondată în 17 de un off-shore înregistrat în Insulele Seychelles” - expunere falsă şi nefondată, Horus fiind fondată în anul 1995 ca societate pe acțiuni.

Min 15:45 –„de fapt prețul modernizării costă cam 4000000 Euro cum spun specialiștii” „au fost majorate intenționat cheltuielile la 10000000 Euro” - defăimare şi calomnie prin confirmare indirectă că HORUS a încălcat legislația și a preamărit ilegal prețul lucrărilor cu diferența de aprox. 6000000 Euro.

Min 16:58 –„asta-i compania Horus despre care vorbim noi în materialul nostru și aici pe site vedem horusenergy.ru” - defăimare şi judecată de valoare fără substrat factologic pentru a crea impresia că Horus are o activitate strict pro rusă, implicând-o în jocuri murdare geo-politice. Site-ul horus energy este prezentat în 3 limbi: română, rusă si engleză.

Min 17:25 – „ei singuri recunosc că Horus Energy este o filială a concernului companiei Silovîe Maşinî” - or pe site este clar expus региональные представители - în contextul faptului că dețin un acord de parteneriat semnat în anul 2020.

Min 17:52 – „referitor la Hotărârea BNM nr. 91 din 02 05.2013 precum că care interzice participarea off-shore-urilor la achiziții în R.M.” expunere pentru a induce în eroare publicul și a crea impresie fals că Horus încalcă legislația în domeniul achizițiilor.

Min 18:18 – „mai există câteva hotărâri pe care am să vi le arăt pe parcurs” exclamație pentru a crea impresia că există acte normative care limitează activitatea companiei Horus de a participa la achiziții publice și precum cu aceste hotărâri au fost încălcate.

Min „9:00 - „expuneri despre sancțiunile aplicate companiei „Silovîe Maşinî” din partea Canadei, SUA, etc.” Dl Costiuc, intenționat nu concretizează tipul sancțiunilor, sfera de aplicare și sursa oficială a declarațiilor sale, Exclamările sale induc in eroare publicul precum că producătorul utilajului cu care Horus deține relații de parteneriat, este sancționată de țările expuse şi nu are dreptul de a livra utilaj, astfel pretinzând la încălcarea legislației RM.

Min 20:00 - „afaceriștii din off-shore nu vor mai participa la orice fel de activitate din RM. Această iar o spune Guvernul nostru” - crearea impresiei false de încălcare a legislației RM din partea companiei Horus.

Min 20:20 - „de ce statul nostru vrea să reglementeze aceasta? ... scoaterea ilegală din RM a sumelor colosale de bani prin off-shore” - inducerea în eroare a publicului prin tangența dintre transferuri și operațiuni financiare ilegale, și activitatea companiei Horus.

Min 21:18 - „a treia schemă de off-shortizare”, „a patra schemă de practică ilegale” - situație similară celor expuse şi judecată de valoare.

Min 21:58 - „securitatea energetică a RM în mâinile unui off-shore cercetat penal pentru cauză de contrabandă și evaziune fiscală” - calomnie şi defăimare, judecată dc valoare, prelucrare de dale cu caracter personal, în video este filmat inclusiv numărului unui dosar, și scrisori cu scop de defăimare a directorului general al S.R.L „Horus” Balan Valentin.

Min 22:30 - „securitatea energetică nu poate fi încredințată în mâinile, unor companii controversate. În acest sens facem referință la o companie moldovenească Horus, fraților, administrată de Balan Valentin, își desfășoară activitatea pe teritoriul RM, ignorând, încălcând regulat legislația în vigoare” - afectarea reputația profesionale a petiționarilor. Deja pârâții concretizează că compania este „moldovenească” deşi până la minutul 22:30 al video ului, compania era din „off-shore”. Dl Costiuc intenționat își schimbă declarațiile privind rezidența companiei, pentru a crea impresia publicului că o companie moldovenească nu are competență profesională necesară de a executa lucrări de înalt nivel în domeniul energetic.

Min 23:20 - „Slusari pune la îndoiala rezultatul privatizării SA„Vibropribor”, adresând o interpelare la Agenția Proprietății Publice, fiți atenți cum a fost privatizată, amplasată pe un teren de 5 ha, care a fost evaluată cu aproximativ de 36000000 lei, la momentul privatizării nu avea datorii, prețul de 45 Euro pentru 1 metru pătrat închipuiți-vă ce combinație, întreprinderea a fost falimentată oare în mod intenționat ca să fie privatizată de S.R.L „Horus”, formulările nu lasă loc pentru un sens confuz”- tot comunicatul este defăimos şi cu sens confuz.

Min 24:50 - „Horus implicată în contrabandă”, „chiar în prezent acest dosar este pe rol” - în combatere atașând cazierul judiciar al S.R.L „Horus”;

Min 25:15 - „Aceste ilegalități nu sunt suficiente se adaugă și asocierea cu compania din Federația Rusă, Silovie Maşinî aflată sub sancțiuni” - calomnie şi defăimare, judecată de valoare.

Min 25:35- „Participarea la licitații a unei companie cu un trecut și un prezent mai mult decât dubios şi ambiguu” - calomnie și defăimare, afectarea onoarei şi demnității reclamanților.

Min 25:50 - „Horus a efectuat modernizare din fondurile Termoelectrica, la un preț exagerat de mare. cifra finală fiind depășite cu peste 45 %”.

Min 26:10 - „în 2006, în timpul guvernării comuniste, compania Horus a reușit să obțină peste 1 milion de Euro şi 726 mii dolari prin intermediul unui contract încheiat cu Ministerul Sănătăţii”, a luat milioane abuziv de pe conturile ministerului, despre imperiul imobiliar”.

Min 26:30 - „ce vreau să vă spun despre S.R.L „Horus” despre off-shore, despre filiale ale unor companii sub sancțiuni internaționale” - creează dubii prin legalitatea activității companiei.

Min 27:25 „Companii sub sancțiuni internaționale care alimentează separatismul în Dombas, în Crimeea, în Transnistria, aici au legături cu Transnistria Horus-ul ăsta, Valentin Balan, dar ea vreau să vorbim public despre securitatea energetică” - defăimare, judecăți de valoare fără substrat factologic, implicarea companiei în joc politic.

Min 28:00 - „Europa, America îi bagă în sancțiuni ca să nu finanțeze diferit acțiuni criminale ale regimului de la Kremlin. Banca Mondială dă bani moldovenilor, milioane, şi moldovenii pentru că au niște șmecheri de la conducere, toate aceste milioane date de Banca Mondială și pe urmă puse în tariful de la Termoelectrica pe seama şi pe umerii contribuabililor şi cei care plătesc prețuri exagerate pentru energie electrică se duc în buzunarele unor companii off-shore şi într-un final ajung în conturile a Silovîe Maşinîî şi în conturi off-shore”- defăimare, judecăți de valoare fără substrat factologic.

Totodată, în combaterea celor expuse în reportajele video din data de 20.08.2021 şi 23.09.2021, şi în comunicatul atașat din data de 20.08.2021, expune următoarele fapte

probante: societatea pe acțiuni “Horus“ a fost înființată la 20 iunie 1995, la data de 17 mai 2016 fiind reorganizată prin transformare în Societate cu răspundere limitată “Horus”. Nu este un off- shore, achită regulat impozitele pe teritoriul Republicii Moldova.

În cei 26 ani de activitate în domeniul energetic, compania a activat în domeniul proiectării, livrării, demontării, montării şi punerii în funcțiune a utilajului energetic.

S.R.L „Horus” își asumă eventuale riscuri în procesul de execuție a lucrărilor contractate cu parteneri atât din domeniu privat cât şi din cel public, având o practică profesională de zeci de ani şi o echipă de profesionist de rang internațional.

„Horus” este o Societate cu Răspundere Limitată, ale cărei obligațiuni contractuale sunt garantate inclusiv cu patrimoniul său social. Actualmente capitalul social al companiei constituie 39521145 lei, fapt confirmat prin extrasul din registrul persoanelor juridice eliberat de ASP sub nr. 16988 la data de 07.09.2021.

Activele companiei pentru anul 2020 au constituit 359660717 lei, fapt ce asigură stabilitatea financiară a întreprinderii. Starea resurselor financiare permite, distribuția şi utilizarea acestora într-un mod fiabil, pentru a asigura dezvoltarea companiei pe baza creșterii profiturilor şi a capitalului, menținând în același timp solvabilitatea maximă în condiții de un nivel acceptabil de risc.

Cu referire la fondatorul S.R.L „Horus” menționează că „Prominvest Development” LTD, este o companie legal înregistrată în Regatul Unit al Marii Britanii la data de 13 iunie 2011, cu nr. de înregistrare 07667801. Toate companiile holding-ului, inclusiv fondatorul, sunt plătitoare de impozite şi taxe în ţările sale de rezidenţă. Activele holding-ului Horus Energy şi ale fondatorului, precum şi cifrele anuale de afaceri se evaluează în zeci dc milioane Euro şi atestă o situaţie economico-financiară stabilă ale companiilor în cauză.

Mai comunică că, cazierul judiciar eliberat de Ministerul Afacerilor Interne nr. CPREST 01 580629 din 21.07.21, confirmă lipsa antecedentelor penale a S.R.L „Horus”.

Autorul utilizează expunerea „evaziune fiscală” făcând referire la art.248 al.(3) Cod Penal. Atrage atenția că art.248 alin.(3) Cod Penal, are o altă interpretare „trecerea peste frontiera vamală armamentului, a dispozitivelor explozive“ autorul, astfel, încercând maximal să denigreze compania utilizând expresii echivoce şi defăimătoare.

Finanțarea şi realizarea proiectelor energetice cu suportul gigantului de talie mondială, A.O. „Силовые Машины”, Federaţia Rusă, nu are nimic comun cu careva liste create şi publicate pe criterii geo-politice, care nu au o influență substanțială în sfera business-ului şi care ar provoca careva impedimente majore in realizarea-proiectelor energetice din Republica Moldova, unde sunt asigurate cu garanţii de către bănci de talie internațională cu o reputație incontestabila.

Lista persoanelor neeligibile, supuse sancțiunilor, este publicată pe link-ul oficiat; http://www.worldbank.org/debarr - nemijlocit de Banca Mondială.

Notează că, concernul Силовые Машины nu se regăsește în această listă și este în drept de a participa la achizițiile organizate de Banca Mondială fară limitări.

Menționează că S.R.L „Horus” nu este o filială a concernului S.A Силовые Машины ci deține relații de parteneriat, în baza contractului de colaborare semnat în luna martie a anului 2020.

Astfel, ferm este confirmat că S.R.L „Horus” este o companie independentă, supusă legislației Republicii Moldova, țara în care îşi practică activitatea de bază. S.R.L „Horus” deține relații de parteneriat cu S.A Силовые Машины strict pe criterii economice şi

nicidecum politice. S.A Силовые Машины este un concern gigant cunoscut în întreaga lume, ca fiind un producător de utilaj energetic de înaltă calitate. Dl. Costiuc intenționat a colectat şi a confirmat informații denigratoare în adresa companiei rusești, pentru a crea impresia ascultătorului că lucrările în domeniu energetic executate de către Horus sunt necalitative iar producătorul este o companie neeligibilă pe criterii tehnice şi politice.

Cu referire la declarațiile formulate de către Vasile Costiuc privind licitația de modernizare a blocului energetic nr. 1 al S.A „Termoelectrica" indică că, în anul 2019, S.R.L „Horus" a participat la achiziția de bunuri, lucrări şi servicii, inițiată de S.A „Termoelectrica". La data de 12.03.2019 S.R.L „Horus" a fost desemnată câștigătoare, fiind-semnat contractul nr.86 din 08.05.2019, în strictă corespundere cu Condițiile Caietului de Sarcini nr. 121, privind modernizarea blocului energetic nr.1 CET sursa 1. Examinând rezultatele tehnică-economice ale proiectului Modernizării blocului energetic nr. 1 CET Sursa 1, constată beneficii financiare în valoare de peste 40 milioane anual, contrar investițiilor totale eșalonate, în termen de 4,5 ani, ceea ce corespundeau perioada de recuperare a investițiilor. În condițiile nestabilității pieței financiare, acest proiect pilot este o premieră pentru Republica Moldova, implementat fără majorări de tarife la energia electrică şi termică pentru consumatorul final, mai mult chiar, în perioada de implementare a proiectului tariful la energia electrică a fost redus. Eficienta modernizării a fost confirmată de experții independenți de talie internațională din cadrul Societății pe acțiuni pentru demararea, reglarea, îmbunătățirea tehnologiei și funcționarea centralelor electrice şi a rețelelor „LvovORGRES".

Mai comunică că, directorul general al SA „Termoelectrica" Eni Veaceslav în cadrul ședinței ce a avut loc în incinta Primăriei mun. Chișinău, din 28.07.2021 a confirmai că: „Pe 7 iulie, ne-am adresat la ANRE unde, conform metodologiei, am prezentat proiectul calculului tarifului la energia electrică produsă şi la energia termică. Respectiv, vorbim de micșorarea tarifului. Video-ul este expus public pe site-ul primăriei şi pe site-ul Termoelectrica.

În combaterea expunerii privind privatizarea dubioasă a ÎS „Vibropribor" comunică că, în perioada 24.02.2008 - 30.03.2017, ÎS „Vibropribor" a fost expusă la concurs comercial ca complex patrimonial unic de 20 ori, însă nimeni nu şi-a exprimat dorința de a privatiza complexul aflat în stare devastatoare.

Pe parcursul anilor 2008-2015 din cadrul complexului au fost înstrăinate bunuri imobile în mod individual, fenomen care a determinat diminuarea valorii totale a complexului, precum şi parcelarea terenului.

Terenul cu numărul cadastral 0100104568 pe care sunt amplasate construcțiile din cadrul complexului patrimonial, nu a fost obiect al privatizării, ca și alte construcții ce aparțin terților persoane juridice amplasate pe același teren (S.R.L "Bona Terra", S.R.L „MGC Company").

Prețul licitației din 10.04.2017 a fost stabilit în baza Raportului de evaluare nr. APP-16-10/89 din 28.10.2016 întocmii de societatea de evaluare S.R.L „Rilici-Compani", estimat la valoarea de 36570000 lei. Preţul de vânzare a constituit 38 600 000 lei.

Indică că, terenul nu constituie obiect al privatizării şi este proprietatea statului, fapt confirmat prin extrasele din registrul bunurilor imobile deținut de ASP.

Actualmente, în rezultatul investițiilor efectuate de asociatul majoritar, capitalul social al S.R.L „Vibropribor" s-a majorat cu 46217459 lei, şi constituie, la data de 14.09.2021, 82787459 lei. Astfel, valoarea investițiilor a depășit cu mult valoarea inițială totală a

întreprinderii, şi aceasta în rezultatul unei intense activităţi de modernizare prin investiţii financiare şi dotare cu utilaje performante, materii prime, forţă de muncă specializată, etc. Procesul de modernizare este unul continuu, iar actualmente are loc reconstruirea capitală a edificiilor administrative şi de producere, în deplină corelaţie cu cerinţele economiei de piaţă şi ale unei concurenţe libere.

Întru dezmințirea declarațiilor privind lucrările executate la obiectele Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, expune următoarele fapte probante, la data de 17.01.2006 între Ministerul Sănătății şi S.A „Horus" a fost încheiat Contractul 3833-B5. Respectând obligaţiunile contractuale şi legislaţia în vigoare, S.A „Horus" a îndeplinit lucrările specificate în contract, fapt confirmat prin certificatul de finalizare, semnat de Ministerul Sănătății la data de 28.10.2008.

În pofida multiplelor discuţii cu Ministerul Sănătății privind obligativitatea onorării obligaţiei pe contract de a plăti pentru lucrul efectuat acesta a refuzat să achite 10 % din valoarea contactului, invocând tergiversarea termenelor de execuţie a lucrărilor. În consecinţă, de către Ministerul Sănătății au fost încălcaţi termenii de achitare a sumelor de 96909,20 dolari SUA şi 106838,70 euro.

Adiţional, S.A „Horus" a efectuat un volum de lucrări suplimentare conform proiectului aprobat de Direcţia de verificare şi expertizare a proiectelor de construcţie, coordonat ulterior şi cu specialiştii Ministerului Sănătății şi Coordonatorii din cadrul Proiectului Energetic al Băncii Mondiale. Volumul lucrărilor constituia suma de 128534,87 dolari SUA, care nu au fost achitate de Ministerul Sănătății.

Conform condiţiilor contractului semnat Horus a înaintat spre soluţionare litigiului arbitrului cu rezidenţa în Marea Britanie d-lui P. H. Chapman. Nu instanţele Republicii Moldova, ci arbitrul străin numit de Ministerul Sănătății si Banca Mondială, a emis Hotărârea arbitrală străină din 10.03.2013, prin care s-a dispus încasarea din contul Ministerului Sănătății în beneficiul SA „Horus" a următoarelor sume: sumele reţinute: 96909,20 dolari SUA şi 106838, 70 euro şi dobânzile aferente calculate până la ziua achitării; plata pentru lucrările suplimentare în suma de 96401, 15 dolari SUA, ce constituie 75 % din suma pretinsă de 128534,87 dolari SUA şi dobânzile calculate până la ziua achitării; costurile de adjudecare în sumă de 18440,00 dolari SUA.

În caz de dezacord cu Hotărârea părţile se adresau arbitrajului International din Paris, Franţa.

Ministerul Sănătății nu a atacat Hotărârea lui Peter H J Chapman deşi a luat cunoştinţă cu aceasta la 12.03.2013, prin urmare aceasta a devenit irevocabilă şi în consecinţă executorie.

La data de 04 aprilie 2014 Ministerul Sănătății a achitat benevol prin transfer bancar suma de 1100000 lei. La data de 28.11.2014 între S.A „Horus" şi Ministerul Sănătății a fost semnată tranzacţia de împăcare.

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești din 03.12.2014, tranzacţia de împăcare a fost confirmată, iar procesul pe pricina dată a încetat.

Ministerul Sănătății a transferat toate plăţile conform tranzacţiei aprobate şi semnate. Toate acţiunile companiei Horus s-au încadrat în normele absolut legale. În schimb, Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, prin reprezentanţii săi, abuzând de statutul de autoritate publică, a iniţiat o campanie de "presiune" exprimată prin plângeri pe la organele de urmărire penală şi intentare a unui dosar de declarare a nulităţii întregului contract nr.

3833-B5. Utilizând cu rea intenție drepturile sale procedurale, la data de 17.02.2017 Ministerul Sănătății, Muncii şi Protecției Sociale a Republicii Moldova a depus împotriva SA „Horus” cerere în instanța de judecată privind constatarea nulității absolute a contractului nr. 3833-B5 din 17.01.2006 - contract negociat, semnat şi executai integral în anul 2008.

Concretizează că la data de 29.06.2021 a fost emisă hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediu Centru) potrivit căreia cererea Ministerului Sănătății privind constatarea nulității prevederilor contractului nr. 3833-B5 din 17.01.2006 a fost respinsă integral ca neîntemeiată-şi acest fapt nicidecum nu a avut loc pe timpul lui aşa zisul ’’Voronin”.

Consideră atacul calomnios împotriva reputației profesionale a lui Balan Valentin în calitatea de persoană fizică/cetățean şi în calitate de director al companiei S.R.L „Horus“ fiind, inclusiv, o tentativă de a exclude compania ce o administrează din proiectele strategice ale Republicii Moldova, aflate în faza activă de implementare.

Totodată comunică că, Costiuc Vasile a admis declarații defăimătoare cu încălcarea prezumției nevinovăției reglementată de constituția Republicii Moldova (drept garantat de art. 21), Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi Legea nr. 64/2010 eu privire la libertatea de exprimare.

De asemenea Costiuc Vasile răspândește declarații false şi calomnioase ce au scop de discreditare şi intimidare a lui Balan Valentin în afacerea pe care o administrează, învinuirile privind practicarea unor activități ilegale i-au afectat starea de sănătate şi l-au defăimat în fața angajaților, drept urmare suferă stare de anxietate, provocându-i suferințe psihice.

Solicitarea de a compensa reclamanților prejudiciul moral este o măsură de răspundere, prin care se pedepsește lezarea onoarei, demnității şi reputației lor profesionale.

Video reportajele publicate duc indubitabil la încălcarea normelor legale, generând o faptă ilicită ce constă în atingerea adusă onoarei, demnității şi reputației profesionale S.R.L „Horus” şi a dlui Balan în sfera business-ului RM şi în rândul oamenilor de afaceri.

Informațiile cuprinse în comunicat şi video reportaje sunt defăimătoare lipsite în totalitate de adevăr, constituie niște relatări absolut false, nefiind bazate pe un substrat factologic suficient.

Prin afirmațiile efectuate într-un stil extrem de virulent, Costiuc Vasile a lăsat impresia ascultătorului că Balan Valentin este vinovat de comiterea mai multor infracțiuni, cum ar fi trafic de influență, corupere, delapidare a resurselor financiare statale, operațiuni financiare dubioase, evaziune fiscală, contrabandă, executarea de lucrări necalitative la obiecte strategice, implicarea dubioasă în sfera politică a stalului moldav.

Declarațiile enunțate anterior vizează reclamanții în mod direct, sunt mincinoase şi denigratoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputației profesională fiind răspândite cu intenție şi rea-voință.

Răspândirea informației false şi denigratoare în adresa lui Balan Valentin şi a activității lui, în calitate de director al companiei Horus i-au provocat suferințe psihice.

Din moment ce a citit publicația a avut doar emoții negative de fiecare dată când trebuia să explice angajaților, partenerilor de afaceri că expunerile din comunicat sunt false, având senzația că interlocutorii îl privesc cu suspiciune, învederează că situația creată a avut un impact asupra relațiilor sale cu partenerii de afaceri, prietenii, cunoștințele apropiate, fiind nevoit să explice tuturor, că declarațiile comunicatului de presă sunt niște neadevăruri.

Relatările false privind ilegalitatea activității companiei S.R.L „Horus” i-au periclitat managementul.

A fost pusă în pericol întreaga activitate a companiei. Activitatea de bază a companiei constituie proiectarea, livrarea, demontarea, montarea şi punerea în funcțiune a utilajului energetic. În situația când compania este suspectată de așa zisul joc murdar pe piața energetică, ar putea pierde încrederea potențialilor clienți, care de facto, sunt foarte limitați la număr. Domeniul energetic constituie un gen de activitate foarte specific și necesită cunoștințe vaste de specialitate, lucrările fiind executate la obiecte strategice ale țării. S.R.L „Horus" regulat contactează specialiști de talie internațională pentru a executa lucrări de amploare.

Afectarea onoarei companiei şi învinuirea acesteia că încalcă regulat legislația în domeniul achizițiilor, că fură sursele financiare a statului, etc., va fi succedată de refuzul specialiștilor de a fi implicați sau murdăriți prin mass media, și dorința acestora de a colabora cu reclamanții.

Însăși colaboratorii companiei sunt stresați și afectați moral prin faptul că ar putea fi angajați ai unei companii cu reputație proastă, fapt ce îi afectează la mod direct.

Totodată, pierderea pieții de desfacere a activității companiei, potențialul refuz al instituțiilor din domeniul energetic de a invita S.R.L „Horus" la proceduri de calificare în achiziții în domeniu, va fi succedată, inevitabil de intrare în incapacitate de plată şi falimentul companiei în care sunt angajați la moment 160 persoane.

Confirmarea efectului negativ al publicațiilor rezidă chiar din situația actuală privind achiziția privind modernizarea blocului energetic nr. 2 și reparația blocul energetic nr. 3 al SA „Termoelectrica", organizată de Unitatea consolidată pentru implementarea şi monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii (UCIPE), conform acordului de credit dintre Republica Moldova şi BERD ratificat prin legea nr. 193 din 19.11.2020, Achiziția în cauză, monitorizată, şi organizată conform condițiilor Băncii Mondiale a fost publicată la data de 31.05.2021. Data limită de depunere a ofertei a fost stabilită 27.07.2021, ora 11.00.

Din motiv că începând cu data de 22.07.2021, în sursele mas media au început a fi publicate articole denigratoare împotriva: UCIPE, beneficiarul creditului şi a reclamanților, cu învinuiri de corupere, delapidare a averii statale, trucate a achizițiilor, etc., UCIPE a publicat pe site-ul oficial mepiu.md dezmințire privind pretinsele încălcări în cadrul unor licitații, dar a amânat termenul de depunere a ofertelor tocmai de 3 ori, astfel că licitația a avut loc abia la data de 28.09.2021.

Accentuează, că costul acestei licitații este de peste 13000000 Euro. Documentația (acte juridice, tehnice şi economice) colectată de către colaboratorii S.R.L „Horus" a constituit 5000 foi, doar originalul (plus 2 copii). S-au purtat negocieri cu zeci potențiali parteneri, fiind executat un lucru colosal de enorm, pentru ca într-un final colaboratorii companiei să fie afectați moral de prelinsele învinuiri față de compania în care sunt angajați.

Menționează că, prin sine prejudiciul moral pe care îl suferă reclamanții în continuare, nu poate fi reparat, or, suferințele produse nu pot fi calculate în bani (în sens că banii nu sunt în stare să întoarcă liniștea sa sufletească), totuși, acesta poate fi atenuat printr-o compensație care le-ar oferi o oarecare satisfacție pentru suferințele cauzate.

Solicitarea încasării prejudiciului moral doar în mărime de 100000 lei, rezultă din simțul omenesc față de pârâți deși aceștia au colectat informații calomnioase și scoase din context, împrumutate, de la alte sure nesigure, lipsite de bază probatoriu şi le-au expus publicului pentru a denigra reclamanții.

Răspândirea informației a fost efectuată prin mijloc de socializare web, cu o acoperire națională și internațională, oricine având acces la video reportaje.

Mai comunică că, prezenta cerere a fost supusă procedurilor extrajudiciare de soluționare conform art. 170 alin. (1) lit. (b) din Codul de Procedură Civilă a RM şi conform art. 15 şi 17 din Legea nr. 64/2010.

La data de 26.08.2021 reclamanții au făcut cunoștință cu comunicatul şi video reportajul din 20.08.2021.

La data de 10.09.2021 cererea prealabilă a fost expediată cu aviz de recepție, prin intermediul poștei fizice şi la data de 13.09.2021 prin intermediul poștei electronice la adresa partidulda@mail.com.

La data de 13.10.2021, curierul, fizic-s-a deplasat pe adresa: mun. Chișinău, str. București, nr 59, pentru a înmâna cererea prealabilă pârâților. Ușa era încuiată, respectiv a lăsat cererea în cutia poștală.

La data de 23.092021 Costiuc Vasile a confirmat recepția cererii prealabile nemijlocit în video reportajul publicat la data de 23.09.2021 pe portalul web: https: www facebopk.com/PartidulDemocrațiaAcasă.

La data de 24.09.2021 reclamanții au făcut cunoștință cu video reportajul din 23.09.2021.

La data de 11.10.2021 cererea prealabilă din partea reclamanților a fost expediată pe adresa publicată pe pagina web partidului Democrația Acasă.

La data de 13.10.2021 cererea prealabilă din partea reclamanților a fost expediată prin intermediul poștei electronice la adresa partidulda@gmail.com.

La data de 13.10.2021. curierul, fizic s-a deplasat pe adresa: mun. Chişinău. str. București, nr 59,pentru a înmâna cererea prealabilă pârâților.

La dala de 17.10.2021 Costiuc Vasile a confirmat recepția cererii prealabile nemijlocit în video reportajul publicat la data de 17.10.2021 pe portalul web: https://www.facebook.com/PartidiilDemocratiaAcasa.

Momentele din video când Costiuc Vasile confirmă recepția cererii, solicitărilor expuse, inclusiv a recuperării prejudiciului moral minutul 08.05, minutul 12.35- 13.05.

La prima cerere prealabilă privind dezmințirea informației din comunicat şi din video reportajul din data de 20.08.2021, Costiuc Vasile a reacționat prin video reportajul din 23.09.2021 susținându-si poziția sa calomnioasă împotriva reclamanților.

La cea de-a doua cerere prealabilă privind dezmințirea informației din video reportajul din data de 23.09.2021, Costiuc Vasile a reacționat la data 17.10.21.

La ambele cereri prealabile Costiuc Vasile nu a reacționat în nici un mod prevăzut de norma legală, respectiv reclamanții au fost nevoiți să depună prezenta cerere în instanța de judecată.

Solicită reclamanții S.R.L „Horus" şi Balan Valentin, recunoașterea informației publicate în comunicatul informativ şi în video reportajul de pe rețeaua de socializare https://www.facebook.com/PartidiilDemocratiaAcasa, din data de 20.08.2021, ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității şi care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamanților, recunoașterea informația expusă în video reportajul de pe rețeaua de socializare: https://www.facebook.com/PartidiilDemocratiaAcasa din data de 23.09.2021, ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității şi care lezează onoarea, demnitatea şi reputația profesională a reclamanților, obligarea pârâtul să publice dezmințirea

în termen de 15 zile prin intermediul aceiași surse de informare publică cu următorul text „Eu Costiuc Vasile, conducător al Partidului Politic „Democrația Acasă” recunosc că informațiile publicate pe https://www.facebook.com/PartidiilDemocratiaAcasa în comunicatul informativ şi video reportajul din data de 20.08.2021, cât şi video reportajul din data de 23.09.2021 la adresa reclamanților , este falsă şi nu corespunde realității, îmi exprim scuze publice faţă de Balan Valentin și față de compania S.R.L „Horus”, încasarea solidar de la pârâți cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul solidar al reclamanților suma în mărime de 100000 lei, precum și încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată și asistență juridică.

La data de 05 noiembrie 2021 reclamanții S.R.L „Horus” și Balan Valentin, prin intermediul serviciului de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) ***au depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând recunoașterea informației publicate în comunicatul informativ și în video reportajul pe rețeaua de socializare: https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa din data 20.08.2021, ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamanților*** și anume relatările că:

”- Licitația din mai 2021 are un interes sporit din partea unor personaje dubioase;

- În urma unor informații ale instituțiilor moldovenești de resort, care monitorizează procesul, a contestațiilor companiilor internaționale de top din domeniul energetic, dar și informațiilor apărute în media națională și internațională, ne duce la constatarea că Caietul de Sarcini a fost întocmit conform specificațiilor unui singur agent economic - compania moldovenească S.R.L ”Horus”, administrată de Valentin Balan;

- S.R.L ”Horus” este administrată de Valentin Balan și înființată de o companie off shore, înregistrată în Seychelles -Prominvest Development LTD și care este implicată într-un dosar penal ce ține de evaziune fiscală (Dosar Penal nr. 2020670073, intentat în baza art. 248 p. (3) al Codului Penal RM;

- Neregulile din cadrul licitației sunt semnalate oficial de așa companii cum sunt: General Electric din SUA, Emerson, Zeeco, Doosan Skoda Power, care au expediat mai alte contestații în adresa UCIPE, Președinției, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova (contestații atașate).”

Recunoașterea informației expuse în video reportajul de pe rețeaua de socializare: https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa din data de 23.09.2021, ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamanților și anume relatările că:

” - Horus Energy este un off shore care beneficiază de nu știu care suport în Republica Moldova și câștigă licitații peste licitații de sute de milioane de lei;

- Horus colaborează cu companie sancționată din Federația Rusă, care după anexarea Crimeei, Luganscului a nimerit într-o listă internațională și cu care nimeni nu vrea să aibă de-afacere. Moldovenii care vreau tare în UE colaborează cu ei și dau bani unor companii sub penalități internaționale;

- se încalcă legislația și anume Hotărârea de Guvern privind interzicerea off shore-urilor a participa la achiziții;

- se intră în această iarnă cu riscuri majore pentru securitatea energetică a țării; - să vorbim despre cum sunt furați Chișinăuienii și moldovenii;

- Termoelectrica încearcă să ia apărarea Horus-ului prezentând-ui ca cei mai mari specialiști în domeniul termo-energetic;

- e firească întrebarea cum o fost modernizat și ce a fost modernizat în general; - ce ați reparat dacă spuneți că rămânem fără un bloc energetic;

- după 2018 o câștigat după caietul de sarcini iarăși Silovîe Mașinî; - vreau să menționez faptul că compania Horus a fost fondată în 17 de un off-shore înregistrat în Insulele Seychelles;

- de fapt prețul modernizării costă cam 4000000 Euro cum spun specialiști; - asta-i compania Horus despre care vorbim noi în materialul nostru și aici pe site vedem horusenergy.ru;

- ei singuri recunosc că Horus Energy este o filială a concernului companiei Silovîe Mașini;

- mai există câteva hotărâri pe care am să vi le arăt pe parcurs;

- sancțiunile aplicate companiei Silovîe Mașini din partea Canadei, SUA, etc.;

- afaceriștii din off-shore nu vor mai participa la orice fel de activitate din RM. Această iar o spune Guvernul nostru;

- de ce statul nostru vrea să reglementeze aceasta ? ... scoaterea ilegală din RM a sumelor colosale de bani prin off-shore;

- a treia schemă de off shortizare, a patra schemă de practică ilegală;

- securitatea energetică a RM în mâinile unui off shore cercetat penal pentru cauză de contrabandă și evaziune fiscală;

- securitatea energetică nu poate fi încredințată în mâinile unor companii controversate, în acest sens facem referință la o companie moldovenească, Horus, fraților, administrată de Balan Valentin, își desfășoară activitatea pe teritoriul RM, ignorând, încălcând regulat legislația în vigoare;

- Slusari pune la îndoială rezultatul privatizării S.A „Vibropribor”, adresând o interpelare la Agenția Proprietății Publice... Fiți atenți cum a fost privatizată... amplasată pe un teren de 5 ha, care a fost evaluat cu aproximativ de 36000000 lei... la momentul privatizării nu avea datorii.... prețul de 45 euro pentru 1 metru pătrat...; ...închipuiți-vă ce combinație.. întreprinderea a fost falimentată, oare în mod intenționat ca să fie privatizată de S.R.L „Horus”;

- Horus implicată în contrabandă, chiar în prezent acest dosar este pe rol; - Aceste ilegalități nu sunt suficiente se adaugă și asocierea cu compania din Federația Rusă, Silovie Mașinî aflată sub sancțiuni;

- Participarea la licitații a unei companie cu un trecut și un prezent mai mult decât dubios și ambiguu;

- Horus a efectuat modernizare din fondurile Termoelectrica, la un preț exagerat de mare, cifra finală fiind depășită cu peste 45 %;

- În 2006, în timpul guvernării comuniste, compania Horus a reușit să obțină peste 1 milion de euro și 726 mii dolari prin intermediul unui contract încheiat cu Ministerul Sănătății, a luat milioane abuziv de pe conturile ministerului...;

- ce vreau să vă spun despre S.R.L ”Horus, despre off-shore, despre filiale ale unor companii sub sancțiuni internaționale care alimentează separatismul în Dombas, în Crimeea, în Transnistria., aici au legături cu Transnistria Horus-ul ăsta..., ... Balan Valentin, dar eu vreau să vorbim public despre securitatea energetică...;

- Europa, America îi bagă în sancțiuni ca să nu finanțeze diferit acțiuni criminale ale regimului de la Kremlin. Banca Mondială dă bani moldovenilor ... milioane, și moldovenii

pentru că au niște șmecheri de la conducere, toate aceste milioane date de Banca Mondială și pe urmă puse în tariful de la Termoelectrica pe seama și pe umerii contribuabililor și cei care plătesc prețuri exagerate pentru energic electrică se duc în buzunarele unor companii off-shore și într-un final ajung în conturile a Silovîe Mașinî și în conturi off-shore".

Obligarea pârâtului să publice dezmințirea în termen de 15 zile prin intermediul aceleași surse de informare publică cu următorul text:

"Eu Costiuc Vasile, conducător al Partidului Politic „Democrația Acasă" recunosc că informațiile publicate pe https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa în comunicatul informativ și video reportajul din data de 20.08.2021, nu corespund realității și anume faptul că S.R.L „Horus", compania rezidentă a Republicii Moldova, este un personaj dubios. Nu dețin informații din partea instituțiilor moldovenești de resort despre procesul achiziției nr.9134-Bl publicată la 31.05.2021 de către Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energetic (UCIPE), privind reconstrucția blocului energetic nr. 2 și reparația blocului energetic nr. 3 al SA "Termoelectrica", precum și nu cunosc dacă achiziția în cauză este monitorizată de organe de resort.

Nu dețin informații și probe despre careva contestații ale companiilor internaționale de top din domeniul energetic și nu dețin alte informații probate apărute în media națională și internațională precum că achiziția nr. 9134-B1 publicată la 31.05.2021 de UCIPE și Caietul de Sarcini ar fi fost întocmit conform specificațiilor unui singur agent economic, compania S.R.L "Horus", administrată de Balan Valentin.

S.R.L "Horus", administrată de Balan Valentin nu este înființată de o companie off shore, înregistrată în Seychelles.

S.R.L "Horus" nu este implicată într-un dosar penal ce ține de evaziune fiscală intentat în baza art. 248 p. (3) al Codului Penal RM.

Nu cunosc dacă sunt nereguli în cadrul licitației nr. 9134 care au fost semnalate oficial de așa companii cum sunt: General Electric din SUA, Emerson, Zeeco, Doosan Skoda Power. Nu cunosc dacă acest companii au expediat contestații în adresa UCIPE, Președinției, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova. Nu dețin nici o contestație în acest sens.

Recunosc că relatările publicate pe https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa în video reportajul din data de 23.09.2021 la adresa reclamanților, la fel sunt false, nu corespund realității și dezmint următoarele relatări și judecăți de valoare fără substrat factologic suficient:

"S.R.L „Horus" nu este o companie off shore, nu beneficiază de suport dubios în Republica Moldova. Nu cunosc ce tipuri de licitații și de ce valoare câștigă compania. Expunerea mea precum că Horus colaborează cu companie sancționată din Federația Rusă, SA „Silovîe Mașinî" cu care nimeni nu vrea să aibă de-afacere, nu are nici un substrat factologic suficient. Nu cunosc dacă există vreo Hotărâre de Guvern privind interzicerea off shore-urilor prevederile căreia sunt încălcate de S.R.L „Horus" și Balan Valentin.

Recunosc că relatările precum că Chișinăuienii și moldovenii sunt furați iar Termoelectrica încearcă să ia apărarea Horus-ului prezentând-ui ca cei mai mari specialiști în domeniul termo-energetic, nu au substrat factologic suficient. Nu cunosc ce licitații a câștigat după anul 2018 compania Silovîe Mașinî.

Compania S.R.L "Horus" nu a fost fondată în anul 2017 de un off-shore înregistrat în Insulele Seychelles.

Dezmint informația precum că prețul modernizării blocului energetic nr. l al SA ”Termoelectrica” costă cam 4000000 Euro și nu am probe că vreun specialist în domeniu a confirmat faptul dat. Dezmint expunerea că S.R.L ”Horus” a efectuat modernizare din fondurile Termoelectrica, la un preț exagerat de mare, cifra finală fiind depășită cu peste 45 %.

Site-ul companiei S.R.L ”Horus” , horusenergy, nu este expus doar în limba rusă, ci și în română și engleză.

Nu cunosc vreo prevedere în Hotărârile de Guvern a RM care ar fi încălcată de S.R.L ”Horus” și Balan Valentin.

S.R.L „Horus” S.R.L nu este offshore cercetat penal pentru cauză de contrabandă și evaziune fiscală. Nu cunosc dacă S.R.L ”Horus” este implicată în contrabandă și dacă așa dosar este pe rol.

Dezmint faptul S.R.L „Horus” S.R.L, administrată de Balan Valentin, este o companie controversată ce își desfășoară activitatea pe teritoriul RM, ignorând, încălcând regulat legislația în vigoare.

Dezmint relatările privind modul de privatizare a S.A „Vibropribor”, inclusiv faptele că obiect al privatizării a fost și terenul de 5 ha, evaluat cu aproximativ de 36000000 lei și că întreprinderea a fost falimentată în mod intenționat ca să fie privatizată de S.R.L „Horus”.

Dezmint faptul că S.R.L „Horus” are un trecut și un prezent mai mult decât dubios și ambiguu, expunere fiind fără substrat factologic suficient.

Dezmint relatarea că în anul 2006, în timpul guvernării comuniste, compania Horus a reușit să obțină abuziv milioane de pe conturile Ministerului Sănătății al RM.

Dezmint relatările că S.R.L ”Horus”, condusă de Balan Valentin, este off-shore și filială ale unor companii sub sancțiuni internaționale care alimentează separatismul în Dombas, în Crimeea, în Transnistria, și că S.R.L ”Horus”, condusă de Balan Valentin participă la acțiuni criminale ale regimului de la Kremlin.

Declar că relatările precum Banca Mondială dă bani moldovenilor, iar niște șmecheri de la conducere pun în tariful de la Termoelectrica pe seama și pe umerii contribuabililor iar banii se duc în buzunarele unor companii off-shore și într-un final ajung în conturile a Silovîe Mașinî și în conturi off-shore - sunt lipsite de substrat factologic suficient. Îmi exprim scuze publice față de Balan Valentin și față de compania S.R.L „Horus”; încasarea solidar de la pârâți cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul solidar al reclamanților suma în mărime de 100000lei (una sută mii lei), precum și încasarea de la pârâți cheltuielile de judecată și asistență juridică.

La data de 23 septembrie 2022, reprezentatul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” și Costiuc Vasile, avocatul Cobîșenco Ion, prin intermediul serviciului de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) ***a depus referință***, ***solicitând respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de S.R.L „Horus” și Balan Vadim împotriva Partidul Politic „Democrația Acasă” și Costiuc Vasile cu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, ca fiind neîntemeiată.***

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr. 2-24843/21 din 22 noiembrie 2022, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la constatarea ca fiind defăimătoare a informațiilor, obligarea dezmințirii informațiilor și repararea prejudiciului moral, în partea pretențiilor legate de informația publicată în

comunicatul informativ și în video reportajul de pe rețeaua de socializare https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa din 20 august 2021, ca fiind tardivă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 21.09.2023, avocatul Alexandru Grosu în interesele apelanților S.R.L ”Horus” și Balan Valentin a depus apelul preventiv împotriva hotărârii primei instanțe, iar la data de 05 ianuarie 2024 a depus apelul motivat solicitând casarea hotărârii prime instanțe, cu emiterea unei noi hotărârii privind admiterea integrală a acțiunii reclamanților.

În motivarea apelului declarat reprezentantul apelanților a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond deoarece o consideră ca ilegală și neîntemeiată, pasibilă de a fi casată.

În acest sens menționează că intimații/pârâți V. Costic şi PP "Democraţia Acasă”, au răspândit la data de 20.08.2021 și 23.09.2021, inclusiv prin rețelele de socializare, comunicatele informative şi video reportaje ce conțin informații, concluzii false şi defăimătoare în adresa reclamanților/apelanților S.R.L „Horus” şi Valentin Balan, informații ce nu corespund realităţii şi afectează reputația profesională a reclamanților.

Susține că astfel intimații denigrează apelanții, utilizând expresii defăimătoare şi calomnioase în scop de a crea impresia că apelanții sunt niște infractori de ordin penal: neregulile din cadrul licitației sunt semnalate oficial de aşa companii cum sunt: General Electric din SUA, Emerson, Zeeco, Doosan Skoda Power, care au expediat mai multe contestații în adresa UCIPE. Preşedinţiei, Parlamentului şi Guvernului Republicii Moldova (contestații atașate).” - pârâții nu au atașat nici o contestație.

Susține că S.A „Horus” a fost înființată la 20 iunie 1995, la data de 17 mai 2016 fiind reorganizată prin transformare în S.R.L „Horus”, iar în cei 27 ani de activitate pe compartimentul energetic, compania a activat în domeniul proiectării, livrării, demontării, montării şi punerii în funcțiune a utilajului energetic. Din anul 2006 compania Horus şi-a extins profilul de activitate, prin dezvoltarea activității şi în domeniul imobiliar.

Cu referire la fondatorul S.R.L „Horus”, se menționează că „Prominvest Development” LTD, este o companie legal înregistrată în Regatul Unit al Marii Britanii la data de 13 iunie 2011, cu nr. de înregistrare 07667801, ce gestionează societățile comerciale cu rezidenţa în afara ţării sale de rezidență, în strictă conformitate cu legislația țărilor în care sunt înregistrate. Toate companiile holding-ului, inclusiv fondatorul, sunt plătitoare de impozite şi taxe în țările sale de rezidență. Activele holding-ului Horus şi ale fondatorului, precum şi cifrele anuale de afaceri se evaluează în zeci de milioane euro şi atestă o situație economic-financiară stabilă ale companiilor în cauză.

Apreciază apelanții că expunerile defăimătoare la adresa lor prin asimilarea activității companiei ce o administrează, ca exercitând activitate în interesele Federației Ruse, oligarhului rus dl Mardaşov - constituie o calomnie ce să pedepsește inclusiv contravențional şi penal.

Susțin apelanții că intimații doresc să creeze impresia publicului precum că grupul companiilor Horus activează în detrimentul intereselor statutului, menținând legături ilegale

cu oligarhul rus Alexei Mardaşov şi cu compania pretins sancționată SA „Power machines”- constituie o calomnie ce să pedepsește inclusiv contravențional și penal.

Constată că expunerile defăimătoare ale intimaților din 20.08.2021 si 23.09.2021, constituie un atentat asupra onoarei, demnității şi reputației profesionale ale apelanților, având scopul de a-i defăima şi a-i ponegri nejustificat, atât pe societatea reclamantă, cât şi personal pe Valentin Balan, iar intimatul Vasile Costiuc. fiind un „mare expert” în deferite domenii, a abuzat de dreptul la „libertate de exprimare” prin utilizarea surselor mass-media pentru defăimările apelanților.

Se invocă că S.R.L „Horus” este o companie independentă, supusă legislației Republicii Moldova, țară în care îşi practică activitatea de bază, a deținut în perioada 2020-2021 relații de parteneriat cu SA „Силовые Машины” strict pe criterii economice şi nicidecum politice. SA „Силовые Машины” este un concern gigant cunoscut în întreaga lume ca fiind un producător de utilaj energetic de înaltă calitate, iar dl. Costiuc intenţionat a colectat şi a confirmat informaţii denigratoare în adresa companiei ruseşti pentru a crea impresia ascultătorului că lucrările în domeniu energetic executate de către Horus sunt necalitative, iar producătorul este o companie neeligibilă pe criterii tehnice şi politice.

Consideră că Costiuc Vasile şi PP „Dermocraţia Acasă” au admis declarații defăimătoare cu încălcarea prezumției nevinovăției reglementată de Constituția Republicii Moldova (drept garantat de art.21), Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare. De asemenea intimații răspândesc declarații false şi calomnioase ce au scop de discreditare şi de intimidare a apelanților în afacerea pe care o administrează, învinuirile privind practicarea unor activități ilegale i-au afectat starea de sănătate şi l-au defăimat în față angajaților, drept urmare suferă stare de anxietate, provocându-i suferințe psihice.

Se indică că solicitarea de a compensa apelanților prejudiciul moral este o măsură de răspunde prin care se pedepsește lezarea onoarei, demnității si reputației lor profesionale.

Potrivit alin.(2) al art.32 a Constituției Republicii Moldova determină anumite limitări dreptului consfințit, și anume că libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Alin.(3), (4) a art. 3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare stipulează, că exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparțialitatea puterii judecătorești.

Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

În conformitate cu art.7 alin.(2)-(7) al Legii 64 din 23.04.2010 Cu privire la libertatea de exprimare stipulează că, (2) Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții:

a) este falsă;

b) este defăimătoare;

c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

(3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

(4) Persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții:

a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

b) au un caracter defăimător;

c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

(5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

(6) Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții:

a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

b) permite identificarea persoanei vizate.

(7) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Pârâtul trebuie să dovedească următoarele că informația nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant, că informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient, că la momentul răspândirii informației, deşi a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, informația răspândită este de interes public. În cazurile ce vizează restrângerea libertății de exprimare, refuzul pârâtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii.

Indică că în vederea combaterii tuturor insinuărilor declarative ale pârâților/intimaților, partea reclamantă/apelanții a prezentat suficiente probe pentru admiterea acțiunii/apelului, inclusiv, Comunicate şi Note informative ale UCIPE, SA „Termoelectrica”, hotărârile judecătorești definitive/irevocabile, prezentate instanței în temeiul art.123 CPC, care combat alegațiile neprobate ale intimaților/pârâților V. Costiuc şi PP „Democrația Acasă”. Reieșind din cele expuse, solicită instanței de apel admiterea apelului în sensul declarat supra.

Prin referința depusă la data de 24 ianuarie 2024, reprezentantul intimaților PP Democrația Acasă , Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco a solicitat respingerea ca nefondat a apelului declarat cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Reprezentantul apelanților S.R.L „Horus” și Balan Valentin, avocatul Grosu Alexandru, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat și a pledat pentru admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul intimaților PP „Democrația Acasă”, Vasile Costiuc și avocatul Ion Cobîșenco, în ședința instanței de apel au solicitat respingerea ca nefondat a apelului declarat cu menținerea hotărârii prime instanțe.

Audiind reprezentanții părților, examinând materialele pricinii, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a respinge apelul declarat şi a menține hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.25 alin.(1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieşind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil,

reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 Cod civil, (1) Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform prevederilor art. 16 alin. (2) din Constituția RM, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Totodată, conform art. 32 alin. (1) - (3) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege

contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Din materialele cauzei instanța de apel a constat că la 23 septembrie 2023 pe rețeaua de socializare www.facebook.com, prin intermediul paginii ce aparține Partidul Politic „Democrația Acasă", cet. Costiuc Vasile a înregistrat o secvență video, în care se expune cu referire la S.R.L „Horus" și Balan Valentin, fapt dedus din discursul expus.

Astfel, în contextul pretențiilor înaintate de apelanți, obiectul acțiunii rezidă din pretinsa lezare a onoarei, demnității și reputației profesionale ale reclamanților/apelanților de către intimați în materialul video nominalizat, plata pe rețeaua de socializare https://www.facebool.com/PartidulDemocrațiaAcasă.

Instanța reține că din conținutul materialului video publicat se deduce că obiectul acestuia vizează chestiuni referitoare la sectorul energetic al țării, informații ce se atribuie la categoria interesului public.

Potrivit acțiunii înaintate, apelanții își exprimă dezacordul cu următoarele declarații ce reies din înregistrarea video nominalizată: - Horus Energy este un off shore care beneficiază de nu știu care suport în Republica Moldova și câștigă licitații peste licitații de sute de milioane de lei; - Horus colaborează cu companie sancționată din Federația Rusă, care după anexarea Crimeei, Lugansc-ului a nimerit într-o listă internațională și cu care nimeni nu vrea să aibă de-afacere. Moldovenii care vreau tare în UE colaborează cu ei și dau bani unor companii sub penalități internaționale; - se încalcă legislația și anume Hotărârea de Guvern privind interzicerea offshore-urilor a participa la achiziții; - se intră în această iarnă cu riscuri majore pentru securitatea energetică a țării; - să vorbim despre cum sunt furați Chișinăuienii și moldovenii; - Termoelectrica încearcă să ia apărarea Horus-ului prezentând-ui ca cei mai mari specialiști în domeniul termo-energetic; - e firească întrebarea cum o fost modernizat și ce a fost modernizat în general; - ce ați reparat dacă spuneți că rămânem fără un bloc energetic; - după 2018 o câștigat după caietul de sarcini iarăși Silovîe Mașinî; - vreau să menționez faptul că compania Horus a fost fondată în 17 de un off-shore înregistrat în Insulele Seychelles; - de fapt prețul modernizării costă cam 4000000 Euro cum spun specialiști; - asta-i compania Horus despre care vorbim noi în materialul nostru și aici pe site vedem horusenergy.ru; - ei singuri recunosc că Horus Energy este o filială a concernului companiei Silovîe Mașini; - mai există câteva hotărâri pe care am să vi le arăt pe parcurs; - sancțiunile aplicate companiei Silovîe Mașini din partea Canadei, SUA, etc.; - afaceriștii din off-shore nu vor mai participa la orice fel de activitate din RM. Această iar o spune Guvernul nostru; - de ce statul nostru vrea să reglementeze aceasta ? ... scoaterea ilegală din RM a sumelor colosale de bani prin off-shore; - a treia schemă de off shortizare, a patra schemă de practică ilegală; - securitatea energetică a RM în mâinile unui off shore cercetat penal pentru cauză de contrabandă și evaziune fiscală; - securitatea energetică nu poate fi încredințată în mâinile unor companii controversate, în acest sens facem referință la o companie moldovenească, Horus, fraților, administrată de Balan Valentin, își desfășoară activitatea pe teritoriul RM, ignorând, încălcând regulat legislația în vigoare; - Slusari pune la îndoială rezultatul privatizării SA „Vibropribor", adresând o interpelare la Agenția Proprietății Publice... Fiți atenți cum a fost privatizată... amplasată pe un teren de 5 ha, care a fost evaluat cu aproximativ de 36000000 lei... la momentul privatizării nu avea datorii.... prețul de 45 euro pentru 1 metru pătrat...; ...închipuiți-vă ce combinație.. întreprinderea a fost falimentată,

oare în mod intenționat ca să fie privatizată de S.R.L „Horus”; - Horus implicată în contrabandă, chiar în prezent acest dosar este pe rol; - Aceste ilegalități nu sunt suficiente se adaugă și asocierea cu compania din Federația Rusă, Silovie Mașinî aflată sub sancțiuni; - Participarea la licitații a unei companie cu un trecut și un prezent mai mult decât dubios și ambiguu; - Horus a efectuat modernizare din fondurile Termoelectrica, la un preț exagerat de mare, cifra finală fiind depășită cu peste 45 %; - În 2006, în timpul guvernării comuniste, compania Horus a reușit să obțină peste 1 milion de euro și 726 mii dolari prin intermediul unui contract încheiat cu Ministerul Sănătății, a luat milioane abuziv de pe conturile ministerului...; - Ce vreau să vă spun despre S.R.L ”Horus, despre off-shore, despre filiale ale unor companii sub sancțiuni internaționale care alimentează separatismul în Dombas, în Crimeea, în Transnistria., aici au legături cu Transnistria Horus-ul ăsta..., ... BalanValentin, dar eu vreau să vorbim public despre securitatea energetică...; - Europa, America îi bagă în sancțiuni ca să nu finanțeze diferit acțiuni criminale ale regimului de la Kremlin. Banca Mondială dă bani moldovenilor ... milioane, și moldovenii pentru că au niște șmecheri de la conducere, toate aceste milioane date de Banca Mondială și pe urmă puse în tariful de la Termoelectrica pe seama și pe umerii contribuabililor și cei care plătesc prețuri exagerate pentru energic electrică se duc în buzunarele unor companii off-shore și într-un final ajung în conturile a Silovîe Mașinî și în conturi off-shore”.

Înaintând cererea de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, cu ulterioarele concretizări, Societatea cu Răspundere Limitată „Horus” și Balan Valentin au solicitat recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral .

Fiind învestită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii, pe care a respins-o.

În susținerea poziției sale prima instanța a conchis că reclamanții n-au exercitat eficient sarcina probațiunii, stipulat la art.24 alin.(1) din Legea nr.64 din 23.04.2010, or analizând conținutul înregistrării video, instanța a notat că dezvăluirile pârâtului nu dețin tentă defăimătoare, or scopul urmărit de autorul materialului contestat raportat la textul pretins a fi defăimător era de a elucida unele stări de fapt de interes public şi nicidecum publicarea şi răspândirea informaţiei ponegritoare formulată în adresa reclamantului.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în conformitate cu prevederile art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23 aprilie 2010” termenii şi expresiile pertinente, utilizate în prezenta lege, au următoarele semnificaţii:

defăimare - răspândire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei;

răspândirea informaţiei - proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptând persoana lezată);

informaţie - orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine;

fapt - eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare - opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient - judecată de valoare care se

bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate;

injurie - exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat persoana şi care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

cenzură - denaturare nejustificată a materialului jurnalistic sau interzicere nejustificată de a răspândi anumite informații de către conducerea mass-mediei; orice manifestare a autorităților publice sau a persoanelor care exercită funcții publice de ingerință în activitatea editorială a mass-mediei sau a angajaților acesteia ori de împiedicare a tirajării sau a răspândirii informației;

informație despre viața privată şi de familie - orice informație, inclusiv imagine, privind viața familială, viața la domiciliu, corespondența şi conținutul ei, sănătatea şi defectele fizice, orientarea şi viața sexuală, precum şi comportamentul persoanei, în condițiile în care persoana contează, în mod rezonabil, pe intimitate;

interes public - interes al societății (şi nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce ţin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei;

persoană care exercită funcții publice - persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia;

persoană publică - persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public;

document al autorității publice - act emis de o autoritate publică sau de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

comunicat al autorității publice - relatare făcută publică de o autoritate publică sau, în numele acesteia, de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

mass-media - mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum şi jurnalistul;

investigație jurnalistică - cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic;

rectificare - corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greșit;

dezmințire - infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității;

replică - răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspândit de mass-media;

scuze - declarație prin care persoana îşi exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată şi de familie;

discurs care incită la ură - orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.

În temeiul art.3 alin.(1) - (4) al aceleiași Legi, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare.

Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât şi forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, şochează sau deranjează. Exercitarea libertății de

exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparțialitatea puterii judecătorești.

Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Potrivit dispozițiilor art.7 alin.(1) şi (2) al Legii menționate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității şi reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la ***fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții:***

a) este falsă;

b) este defăimătoare;

c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

În corespundere cu art. 20 alin. (1)-(3) al Legii indicate, ***Reclamant în cauzele cu privire la defăimare poate fi:***

a) orice persoană fizică a cărei onoare, demnitate sau reputație profesională a fost lezată prin răspândirea unei informații;

b) în numele persoanei decedate, dacă aceasta nu a înaintat o acțiune cu privire la defăimare – persoana interesată, însă fără dreptul de a cere compensarea prejudiciului moral;

c) orice persoană juridică a cărei reputație profesională a fost lezată prin răspândirea unei informații.

Pârât în cauzele cu privire la defăimare poate fi persoana care a răspândit informația, autorul informației şi, după caz, persoana de la care a fost preluată informația.

În cazul în care acțiunea este intentată unei persoane care a preluat informația de la o terță persoană a cărei identitate este dezvăluită, ultima poate interveni în proces în condițiile Codului de procedură civilă.

Conform prevederilor art.26 alin.(1) al Legii sus menționate, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte.

În acord cu art.43 alin.(1) şi (2) Cod civil, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

Aceste drepturi sunt insesizabile și inalienabile.

La fel, instanța de apel reține că libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei şi autorealizarea fiecărei persoane (hotărârea CtEDO Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Subsecvent, Colegiul deduce că pentru a se stabili dacă a fost defăimată reputația

persoanei în raport cu libertatea de exprimare prin prisma standardelor CEDO, este necesar de a fi aplicată procedura triplului test și a verifica dacă ingerința în libertatea de exprimare este prevăzută de lege, dacă are un scop legitim și dacă este necesară într-o societate democratică în contextul în care nici libertatea de exprimare, nici apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale şi vieții private şi de familie nu sunt absolute şi nu au prioritate una în față alteia.

Astfel, în aplicarea corectă a normelor legale enunțate, Colegiul conchide că ***onoarea*** reprezintă un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, iar ***reputația*** semnifică felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

Respectiv, orice atingere adusă demnității şi reputației persoanei o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine.

La acest subiect, Colegiul reține și că ***persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine întrunirea condițiilor legale ce denotă că informația este falsă.***

În acest context, instanța relevă că în accepțiunea art.24 alin. (1)-(3) al Legii nominalizate supra, ***reclamantul trebuie să dovedească următoarele:***

a) pârâtul a răspândit informația;

b) informația îl vizează și este defăimătoare;

c) informația constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau

d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

Pârâtul trebuie să dovedească următoarele:

a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant;

b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;

c) la momentul răspândirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient;

d) informaţia răspândită este de interes public.

În cazurile ce vizează restrângerea libertăţii de exprimare, refuzul pârâtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acţiunii.

Conform art.177 alin.(1)-(4) Cod civil ***persoana juridică este subiectul de drept constituit în condiţiile legii***, având o organizare de sine stătătoare şi un patrimoniu propriu şi distinct, afectat realizării unui anumit scop conform cu legea, ordinea publică şi bunele moravuri.

Persoană juridică poate să dobândească şi să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale şi personale nepatrimoniale, să-şi asume obligaţii, poate fi reclamant şi pârât în instanţă de judecată.

Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calităţii de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop

lucrativ sau nelucrativ.

În funcție de participare la constituirea patrimoniului persoanei juridice, fondatorii (membrii) au sau nu au drepturi de creanță față de ea. Persoane juridice în a căror privință fondatorii (membrii) au drepturi de creanță sunt societățile comerciale şi cooperativele. Persoane juridice în a căror privință fondatorii (membrii) nu au drepturi de creanță sunt organizațiile necomerciale.

Articolul 173 Cod civil statuează că, ***persoanele juridice sunt de drept public sau de drept privat*** care, în raporturile civile, sunt situate pe poziții de egalitate.

Potrivit art.174 alin.(1)-(3) Cod civil, ***persoanele juridice de drept public,*** Statul şi unitățile administrativ-teritoriale participă la raporturile juridice civile pe poziții de egalitate cu celelalte subiecte de drept. Atribuțiile statului şi ale unităților administrativ-teritoriale se exercită în asemenea raporturi de organele acestora, în conformitate cu competența lor.

Organele împuternicite să exercite o parte din funcțiile (atribuțiile) Guvernului posedă personalitate juridică doar dacă aceasta decurge din prevederile legii sau, în cazurile expres prevăzute de lege, din actele autorităților administrației publice centrale sau locale.

Prin derogare de la prevederile alin.(2), persoanele juridice de drept public se pot înființa şi altfel, în cazuri expres prevăzute de lege.

În sensul art. 175 alin. (1)-(2) Cod civil, persoanele juridice de drept privat se pot constitui liber doar în una din formele prevăzute de lege.

Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) şi scop nelucrativ (necomercial).

Dispozițiile art. 177 alin. (1)-(6) Cod civil prevăd că ***persoana juridică îşi exercită, de la data constituirii, drepturile şi îşi execută obligațiile prin administrator.*** Persoana juridică poate avea unul sau mai mulți administratori.

Are calitatea de administrator persoana fizică sau, în cazurile expres prevăzute de lege, persoana juridică care, în condițiile legii şi ale actului de constituire, este desemnată să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele şi pe contul persoanei juridice. Persoana juridică cu scop lucrativ poate avea în calitate de administrator o altă persoană juridică.

În raporturile cu terții, persoana juridică este angajată prin actele juridice ale organelor sale competente, cu excepția cazului când actele astfel încheiate depăşesc limitele împuternicirilor sale prevăzute de lege. Dispozițiile actului de constituire ori hotărârile organelor persoanei juridice care limitează împuternicirile conferite de lege administratorului sunt inopozabile terților, chiar dacă au fost îndeplinite formalitățile de publicitate.

Înregistrarea administratorului sau altei persoane cu drept de reprezentare a persoanei juridice în registrul de publicitate prevăzut de lege face inopozabilă terților orice încălcare cu privire la desemnarea acestora, cu excepția cazului în care persoana juridică demonstrează că terții în cauză cunoşteau încălcarea.

În cazul în care persoana juridică are mai mulți administratori, fiecare dintre ei poate acționa în mod individual în numele şi pe contul persoanei juridice, cu excepția cazului când obligativitatea consimțământului suplimentar al altui administrator sau al tuturor administratorilor rezultă expres din lege sau din actul de constituire. O asemenea excepție este opozabilă terților doar dacă este notată în registrul de publicitate în care este înregistrată persoana juridică respectivă. În orice caz, oricare dintre administratori are împuternicirea de a recepționa în mod individual acte juridice sau alte notificări.

Raporturilor juridice dintre persoana juridică şi administrator li se aplică dispoziţiile legale cu privire la reprezentare şi mandat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.

Conform dispoziţiilor art. 1472 alin.(1)-(2) Cod civil, ***prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice*** sau în alt mod de a afecta direct poziția juridică a mandantului în raport cu un terț, iar mandatarul, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.

Dispozițiile cu privire la mandat se aplică în mod corespunzător și atunci când mandatarul are doar dreptul, nu și obligația, de a acționa în numele și pe contul mandantului.

Potrivit prevederilor ar. 3 Cod civil, ***are calitatea de consumator*** orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează predominant în scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist.

Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obține un profit din această activitate.

Persoana care, într-un raport juridic civil, corespunde atît dispozițiilor alin. (1), cît şi dispozițiilor alin. (2) se consideră consumator dacă recunoașterea acestei calități îi oferă o anumită protecție juridică, iar în celelalte cazuri persoana se consideră profesionist.

Din sensul normelor legale enunțate se deduce că ***onoarea este***, în primul rând, aprecierea societății dată personalității - ***persoana fizică***, deci, depinde foarte mult de principiile morale impregnate în conștiința comunității sociale. Lezarea onoarei presupune că reclamantul simte (sau consideră potențial posibilă) schimbarea opiniei societății despre sine. E vorba de o discreditare a omului în față opiniei publice. Aceasta este accepțiunea în care sunt utilizate în practică articolele pertinente din legislația civilă.

În ceea ce privește demnitatea, aceasta este definită ca „autoaprecierea personalității bazată pe aprecierea ei de către societate".

În special, în Cod civil al Republicii Moldova, în art.16, a fost inclusă noțiunea de ***reputație profesională.*** Aceasta este definită ca „reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății". Persoana poate fi atât fizică, cât şi juridică. Delimitarea calităților profesionale de cele neprofesionale se poate aplica doar persoanelor fizice, deoarece persoana juridică este constituită de la bun început pentru afaceri, ceea ce presupune exercitarea calităților profesionale de membrii componenți.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ atestă corectitudinea soluției instanței de fond cu privire la faptul că probele anexate la materialele cauzei atestă cu certitudine că argumentele prezentate de apelanții/reclamanții - Societatea cu Răspundere Limitată "Horus" și Balan Valentin nu și-au găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești.

Conform prevederilor art.16 Cod civil, orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Tot aici este de notat că art. 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare se referă la „dezmințire" ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat, iar răspunderea

juridică va fi dispusă doar în cazul în care informația răspândită cumulează toate cele trei condiții enumerate în art. 7 alin. (2) din Legea indicată, şi anume: dacă informația este falsă, dacă este defăimătoare şi dacă permite identificarea persoanei vizate de informație.

În consecință, reieșind din specificul obiectului acțiunii cu privire la obligarea dezmințirii informației, instanțele de fond urmează să stabilească dacă la caz sunt întrunite condițiile specificate în art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Totodată, instanța de apel relevă că în cazul examinării acesteia categorii de litigii trebuie să se asigure echilibrul între dreptul la apărarea onoarei demnității şi reputației profesionale, pe de o parte, şi apărarea altor drepturi garantate de Constituție şi alte acte normative, inclusiv dreptul la libera exprimare, la gândire, la informație, pe de altă parte.

Or, art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950 garantează apărarea libertății de exprimare şi statuează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice şi fără a ţine seama de frontiere.

La fel, art. 19 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice din 16 decembrie 1966 prevede că nimeni nu trebuie să aibă ceva de suferit din pricina opiniilor sale. Orice persoană are dreptul la libera exprimare.

La caz, este pusă în discuție o pretinsă lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale ale reclamanților Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin de către pârât în materialul video de pe rețeaua de socializare de către pârâți Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc https://www.facebool.com/PartidulDemocrațiaAcasă.

În acest sens Colegiul reține că, materialul video a fost publicat de către Costiuc Vasile, conducător al Partidului Politic „Democrația Acasă”, cu intenția să informeze publicul despre problemele din sectorul energetic, care sunt niște informații din categoria interesului public.

Totodată, Colegiul atestă că reclamantul Valentin Balan potrivit regulii mandatului fiind administratorul S.R.L ”Horus” reprezintă interesele întreprinderii și nu poate fi subiect al raportului juridic din prezenta speță căruia i s-a pretins lezat prin materialul video publicat reputația profesională, dat fiindcă această calitate de reprezentant nu îi oferă o anumită protecție juridică.

În același timp, o ***persoană juridică, care este constituită de la bun început pentru afaceri, ceea ce presupune exercitarea calităților profesionale de membrii componenți nu poate solicita de la un partid politic apărarea reputației profesionale, atît timp cît scopul partidelor politice nu este unul lucrativ, după cum o exercită reclamanta în pricină.***

Or, conform art.41 alin.(1) din Constituție, cetățenii se pot asocia liber şi în alte organizații social-politice. ***Ele contribuie la definirea şi la exprimarea voinței a cetățenilor*** şi, în condițiile legii, participă la alegeri.

Astfel, se constată că subiectul comentat de intimatul Vasile Costiuc face parte din sfera politică şi vizează un interes public general, or, problemele din sectorul energetic al statului sunt de interes public și extrem de actuale şi mediatizat în ultima perioadă, iar acest fapt impune întâietatea dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității şi reputației profesionale. Mai mult, intimatul Vasile Costiuc este şi președintele partidului politic „Democrația Acasă”, iar în acest sens protecția oferită unui actor politic în legătură cu comentarea unor informații de interes public este mult mai extinsă.

În același timp din materialul contestat rezultă că aceste concluzii ale părții pârâte sunt

bazate pe investigații jurnalistice publicate pe mai multe portaluri de știri și anume investigațiilor publicate pe portalul de știri www.timpul.md din 22 iulie 2021, portalul de știri www.punctul.md din 03 septembrie 2021, precum și comunicatul publicat de agenția de presă www.ipn.md din 15 iulie 2022, informația de pe sit-ul www.jurmal.md și ca urmare pârâtul nu poartă răspundere și în consecință nu poate dezminți informații care nu îi aparține.

Reclamanți/apelanții au invocat greșit și faptul că calificativul off-shore folosit de intimatul Vasile Costiuc ar leza onoarea, demnitatea şi reputația acestora, or, potrivit dicționarului limbii române noțiunea de off-shore este definită ca fiind adj. invar. 1 (fin.) ***Care se referă la bani investiți în altă țară***. Faptul că „Horus" S.R.L este finanțat din bani investiți din altă țară a fost recunoscut chiar de reprezentantul reclamanților în ședința de judecată. Totodată, potrivit extrasului din Registrul persoanelor juridice anexat la dosarul cauzei, se evidențiază faptul că societatea comercială „Horus" S.R.L este fondată de o companie străină - PROMINVEST DEVELOPMENT LTD [100.00%] cu sediul în Marea Britanie. Totodată, această companie fost administrată/gestionată de o altă companie străină - ABS SECRETARY SERVICES LTD care are sediul în insula Seychelles din Oceanul Indian5 6, iar aceste insule sunt enumerate în Lista jurisdicțiilor ce nu implementează standarde internaționale de transparență aprobată prin Hotărârea BNM nr. 91 din 02.05.2013.

În ceea ce privește faptul că „Horus" S.R.L are o relație de parteneriat cu „Silovîie Maşinî", această circumstanță este recunoscută chiar de către compania apelantă. La fel, informații referitoare la această colaborare a fost reflectată şi în presă. Potrivit site-ului www.iurnaltv.md15 se menționează că firma rusească „Silovăie Maşinî" a livrat tehnică în Republica Moldova, pentru firma "Horus ", care a câștigat repetat licitația pentru modernizarea „Termoelectrica". Despre acest lucru se arată în documentele intrate în posesia Jurnal TV.

Astfel, este cert că reclamanții/apelanții nu au demonstrat întrunirea condițiilor pentru admiterea acțiunii, în particular reportajul video nu poartă un caracter defăimător, unicul scop urmărit de autor era de a elucida adecvat realitatea și nicidecum publicarea și răspândirea informației ponegritoare cu scopul de a induce în eroare opinia publică.

Analizând declarațiile intimatului în coroborare cu cele specificate în materialul video la data de 23 septembrie 2023 a fost publicat de către Costiuc Vasile, cu intenția să informeze publicul despre problemele din sectorul energetic, care sunt niște informații din categoria interesului public, motiv pentru care aceste declarații nu pot fi imputate intimatului ca fiind false şi defăimătoare în contextul în care subiectul comentat de intimat face parte din sfera politică şi vizează un interes public general, or, problemele din sectorul energetic al statului sunt extrem de actuale şi mediatizat în ultima perioadă, iar acest fapt impune întâietatea dreptului la libera exprimare faţă de dreptul privind apărarea onoarei, demnității şi reputației profesionale, fără a deține autoratul acestuia şi fără a-şi asuma acest autorat în declarațiile făcute.

În această conjunctură instanța relevă și faptul că potrivit art.28 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, responsabilitatea pentru preluarea relatărilor false cu privire la fapte nu survine în cazul în care aceste informații au fost răspândite: a) în documentele sau comunicatele autorităților publice.

Conform art. 6 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

Potrivit art. 25 alin. (2) din legea nr. 64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.

Astfel, apelanții, contrar prevederilor art.118 CPC şi art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nu a probat că ***intimații ar fi afirmat că reportajul video poartă un caracter defăimător***, or unicul scop urmărit de autor era de a elucida adecvat realitatea și nicidecum publicarea și răspândirea informației ponegritoare cu scopul de a induce în eroare opinia publică.

Or, informația răspândită, care face obiectul prezentei spețe, este indiscutabil una de interes public major.

Mai mult, se reține că, pârâtul în situația în care a preluat informația de la unele surse mass-media, nu este obligat să se asigure de respectarea prezumției de nevinovăție și este liber să creadă și să-și exprime opinia, iar, prin intervenirea în dreptul pârâtului la libertatea de exprimare, se va egala cu o ingerință nejustificată și disproporțională în acest drept constituțional și convențional, și va aduce atingere înseși substanței protejate de art.10 CEDO.

Astfel, instanța de fond just a constatat lipsa temeiurilor de a obliga pârâtul la dezmințirea căror-va informații ce se conțin în înregistrarea video de pe rețeaua de socializare https://www.facebool.com/PartidulDemocrațiaAcasă.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că prima instanță corect a concluzionat că în speță nu au fost întrunite condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii intimatului, în speță nefiind prezente semne că informația postată de către intimat ar fi defăimătoare şi, în esență, false pentru motive imputabile intimatului, în sensul nerespectării prevederilor legale pertinente, apelanții limitându-se doar la aceste prevederi, fără a fi invocate careva semne prevăzute de art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cum ar fi defăimarea.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil consideră că prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată, iar o eventuală admitere a acțiunii ar duce la încălcarea dreptului fundamental la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 din Convenție, în concordanță cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 18 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

În acest context, Colegiul nu pot fi reținute nici argumentele apelanților precum că prin probele administrate la dosar a fost demonstrat cu certitudine faptul că prin informația răspândită, care face obiectul prezentei spețe, a fost lezată onoarea, demnitatea și repurtații profesională a apelanților, deoarece acesta vizează o relatare a unor stări de fapt de interes public, prin urmare raportând gradul de protecție a art.10 a CEDO la declarațiile de fapt expuse, instanța de apel atestă lipsa unor elemente cu conținut denigrator sau defăimare, declarațiile fiind făcute în limitele art.3 a Legii nr. 64 din 23.04.2010 privind libertate de exprimare.

În ceia ce privește pretențiile invocate privind încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor judiciare, instanța remarcă, că, reieșind din faptul că pretențiile reclamanților privind dezmințirea declarațiilor false şi defăimătoare s-au respins ca fiind neîntemeiate, încasarea prejudiciilor reprezintă o cerință subsecventă celei principale şi, prin urmare poartă soarta cerințelor de bază, la fel urmând a fi respinse.

Celelalte apărări ale apelanților formulate în cerere de apel, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă de

instanța de fond şi nefiind stabilite careva încălcări.

În conformitate cu art.94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 96 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

(1/1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat

Potrivit art. 97^1 alin. (1) CPC, în cazul în care se respinge, integral sau parţial, acţiunea intentată de o persoană în apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor reclamantului, în cazurile prevăzute de legea organică, pîrîtului i se restituie, din mijloacele bugetului de stat, cheltuielile de judecată pe care le-a suportat integral sau parţial, în acea parte a pretenţiilor reclamantului care i-a fost respinsă.

Conform ast.8 CPC, părţile, alţi participanţi la proces au dreptul să fie asistaţi în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prevederile art.5 alin.(l) a Legii cu privire la avocatură stabilesc că orice persoană are dreptul să îşi aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată şi reprezentată de acesta în materie juridică.

Potrivit art.60 alin.(1) Legii menţionate, avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă, iar conform alin.(2), împuternicirile avocatului şi ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidenţă. Conţinutul, forma şi modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Iar conform pct. pct. 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din RM nr. 2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca

avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Din materialele cauzei se constată că reprezentantul pârâtului Partidului Politic ”Democrația Acasă” pârâtul Vasile Costiuc a avut încheiat contract de asistenta juridică nr.1965/21 din 15/10/2021 cu avocatul Ion Cobîșenco şi a fost reprezentat în procesul intentat de S.R.L ”Horus” și Balan Valentin.

Potrivit prevederilor art.63 a Legii cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice.

La fel din materialele cauzei se constată că pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocatul Ion Cobîșenco, i-a fost achitată suma de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de onorariu, ceea ce se atestă prin ordinul de încasare din 09.02.2024 nr.QSG3292*4775847 .

Practica Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

În acest context se constată că cauza civilă la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea în mod solidar a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei prezintă un nivel de complexitate sporit, totodată intimatul, Partidul Politic ”Democrația Acasă” nu este o persoană juridică cu scop nelucrativ.

Astfel, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că în speță suma solicitată de către reprezentantul intimatului 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este reală, necesară şi rezonabilă ce urma a fi încasată din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin în beneficiul Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc în cuantum de 10 000 (zece mii) lei.

Fată de cele ce preced şi având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelanți sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe.

Or, potrivit Hotărârii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanta principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte

conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times v UK 26.04.1979, § 49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului, motiv pentru care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelanților fiind combătute integral prin concluziile expuse supra, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin și a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 20 septembrie 2023 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului

moral.

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin în beneficiul Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 10 000 (zece mii) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecător Ina Dutca

Marina Anton

Dosarul:nr.2a-4613/23 Judecător: Eduard Galușceac

2-21157854-02-2a-14122023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

20 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca și Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin

împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2023 prin care acțiunea a fost respinsă,

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 20 septembrie 2023 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin împotriva Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cu privire la recunoașterea necorespunderii realității și dezmințirea informațiilor ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, repararea prejudiciului moral.

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată ”Horus” și Balan Valentin în beneficiul Partidului Politic ”Democrația Acasă” și Vasile Costiuc cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 10 000 (zece mii) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecător Ina Dutca

Marina Anton